

**När är det okej
att skicka en
nakenbild?**

Förberedelser

- Läs materialet "till läraren"
- Läs igenom lektionsplaneringen och se filmen
- Förbered eventuella post-it-lappar, mini-whiteboards eller Mentimeter med börjorna
- Förbered för värderingsövningar

Lektionsplanering

- Förförståelse
- Se filmen
- Arbeta med filmens innehåll
- Vad säger lagen?
- Här kan du få stöd
- Att anmäla
- Extra: arbeta vidare med kortleken

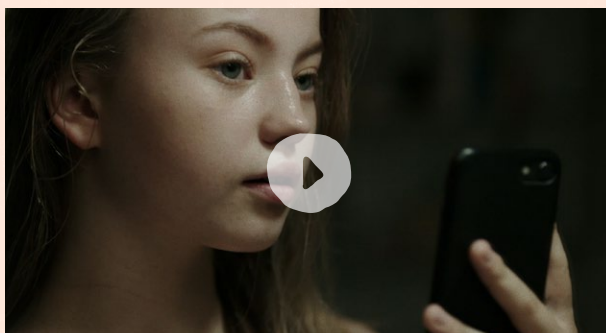
1. Förförståelse

Det här materialet är till för att stötta och ge elever verktyg för att hantera att internet är en naturlig del av livet och en integrerad del av skoldagen. När unga beskriver vad internet betyder för dem blir det tydligt att de inte drar en skarp linje mellan livet offline och online. Elever tillbringar ofta många timmar på exempelvis sociala medier eller spelar onlinespel. Allt är lika levande, lika verkligt. Det är en lavin av intryck som kommer till våra unga, till våra elever.

Att bemästra den genom egna filter, magkänsla och kloka val - det är guld värt.

Innan ni börjar kan du ta upp begreppen *nudes* och *nakenbilder*. Fråga vilket begrepp eleverna har hört mest, eller vilket de föredrar att använda. Finns det kanske en värdering i de olika begreppen? Låt eleverna fundera över om orden är likvärdiga, eller om de kan/ska användas i olika sammanhang.

2. Se film "När är det okej att skicka en nakenbild?"

3. Arbeta med filmens innehåll

Poängtera att de samtal och diskussioner som ni nu kommer ha tar sin utgångspunkt i filmen och de karaktärer som var med i den. Eleverna behöver inte vid något tillfälle utgå från egna erfarenheter eller upplevelser. Prata om att det här kanske inte rör alla – men att grupptryck kan ta sig olika uttryck, och på sociala medier eller i spel kan det se ut så som

filmen visar. Låt gärna eleverna komma med egna exempel på hur grupptryck fungerar och i vilka situationer det är aktuellt.

Till denna lärarhandledning finns en powerpointpresentation där till exempel börjor, frågor och länkar finns inlagda. Använd gärna den parallellt med det stöd du finner i det här dokumentet.

Börjor – arbeta i par eller grupper

Den här övningen kan du välja att genomföra med till exempel post it-lappar, mini-whiteboards eller kanske vill ni skapa ett gemensamt ordmoln med

Mentimeter? Det går förstås också bra att enbart använda börjorna muntligt som ingångar till temat och samtalet.

Fyll på meningen så att den blir komplett, enligt era tankar

- Den som skickar en bild är ofta...
- Du ska tänka på att...
- Det är viktigt med...
- Bekräftelse är att...
- Grupptryck innebär att...
- Det roligaste på nätet och i sociala medier är...
- Det som är jobbigt med nätet och sociala medier är...

Värderingsövningar

Välj den värderingsövning som passar er bäst, eller blanda flera övningar. Fördjupa och diskutera genom att låta några elever berätta varför de valde ett visst alternativ. Låt dem också gärna spinna vidare på varandras tankar och ställa följdfrågor.

Ja och nej-frågor – Låt eleverna använda färger eller skyltar med ja/nej som de håller upp för att svara.

Stå på linje – Låt eleverna placera sig på en rad där ena änden är absolut ja, den andra absolut nej, och gradvis ja/nej som en skala på linjen.

Heta stolen-värderings-övning – Den som håller med ställer sig upp. Den som inte håller med sitter kvar på stolen.

- Det är okej att skicka nakenbilder även om ni inte har kommit överens.
- Det är en kul och spännande grej att skicka nakenbilder.
- Om den ena skickar en nakenbild måste den andra också skicka en.
- Det är okej att visa sin kompis/någon annan en nakenbild som någon skickat till dig.
- Att skicka en nakenbild är ingen stor grej.
- Att skicka en nakenbild utan ansikte är okej.
- Att skicka en nakenbild är ett sätt att visa uppskattning.
- Att skicka nakenbilder gör att en hamnar i underläge.
- Innan du skickar en bild måste du kolla att mottagaren är okej med det.
- Innan du skickar en bild måste du kolla så att mottagaren inte sprider eller delar bilden.
- Den som är på bilden bestämmer över den.
- Om personen på bilden vill att den raderas ska den raderas.
- Det är okej att inte vilja skicka nakenbilder.
- Det är okej att inte vilja ha nakenbilder.
- Om man säger nej till nakenbilder betyder det att man är ointresserad av personen.
- Man skickar bara nakenbilder till personer man litar på.
- Det är okej att tjata om nakenbilder.
- När man är tillsammans ingår det att skicka nakenbilder.

Diskussion

Välj några frågor att diskutera. Låt eleverna först diskutera i par eller grupper, för att sedan presentera det de kommit fram till för hela klassen. Välj om alla elever ska diskutera samma fråga, eller om varje grupp ska få dra varsin fråga att diskutera. Kanske dyker det också upp följdfrågor som ni vill prata vidare om.

Ta upp begreppet *normaliseringsprocess* – att gränserna för vad som anses normalt i en grupp eller ett sammanhang förskjuts. Det kan handla om att "alla andra gör det", eller att någon med tiden upplever till exempel brottsliga beteenden eller våld som det normala.

- Hur är stämningen mellan Lo och Ellen?
- Vad tror du att Lo hinner tänka innan det kommer ett svar från Ellen?
- Vi vet inte om tjejerna har pratat om att skicka nakenbilder till varandra. Hur kunde Lo agerat innan hon skickade nakenbilden?
- Tjejerna pratar om ordet "ömsesidig". Ordet har stor betydelse i relationer - på vilket sätt? Går det att tolka ordet, och dess innebörd på olika sätt? Hur i sådana fall?
- Förändras relationen mellan Ellen och Lo när Lo skickar en nakenbild?
- Vad skulle ni vilja säga till Lo och Ellen när det handlar om att skicka nakenbilder?
- Hur tror ni att Lo och Ellens relation utvecklas efter nakenbilden?
- Vad ska man tänka om man aldrig fått frågan om att skicka en nakenbild till någon?
- Hur kan jag säga till någon jag gillar att jag inte vill skicka?
- Hur tror ni att Ellen reagerar på Los bild?
- Hur tror ni att Lo vill att Ellen ska reagera?
- Hur viktigt är det att andra gör något för att någon själv ska göra samma sak?
- Vad är det värsta som kan hända om man skickar en nakenbild?
- Skickade Lo en nakenbild med eller utan samtycke?

Vad säger lagen?

Att skicka nakenbilder på sig själv till någon är inte olagligt om det sker med samtycke från båda parter. Men det finns en femtonårsgräns. Det beror på att barn över 15 år har en sexuell självbestämmanderätt, vissa kallar det för att man är byxmyndig. Det betyder att en person som är över 15 år inte får göra

något sexuellt med en person under 15 år. Det är alltså olagligt för en 17-åring att till exempel skicka en nakenbild till en 11-åring.

Vad innebär samtycke? Lyft detta begrepp och låt eleverna formulera vad samtycke betyder för dem. Jämför med det som står i ordboken: samtycke - medgivande, tillåtelse: *ge sitt samtycke*.

Diskutera

- Bara för att det är lagligt, är det då rätt?
- Är allt som är olagligt fel?
- Behövs någon ny lag - alltså som passar det samhälle unga lever i?
- Var det någon i filmen som gjorde något olagligt, och vad var det i så fall?
- Hur kan man säkerställa att man har samtycke från någon?
- Hur gör du om du behöver stöd av vuxna?

ECPAT chattar med unga: om att skicka nakenbilder

Så här kan det se ut när barn och unga chattar med oss. På vår hemsida dittecpat.se/allemanstatten hittar du fler chattar där du kan läsa andras frågor och funderingar – anonyma och med chattarens godkännande. Genom att läsa andras chattar kan du få svar på en egen fundering eller upptäcka något nytt.

Besökare

Jag och en tjej har hållit på ett tag och vi delade bilder. Jag skickade till en polare. Hon blev skitläck för vi hade ju inte kommit överens om att jag fick dela vidare.

Stödperson

Vad bra att du hör av dig till oss!
Har du pratat med henne om det? Vad säger hon?

Besökare

Hon vill att killen jag skickade bilden till tar bort den. Men jag har försökt snacka med honom och han lyssnar inte. Jag vet inte vad jag ska göra. Tänk om hon polisanmäler mig?

Stödperson

Ja, hon skulle kunna polisanmäla dig för att du delat bilden.

Besökare

Vad händer då?

Stödperson

Då inleds en förundersökning där man utreder vad för brott som har skett.

Besökare

Oj. Shit. Vad kan jag göra nu?

Stödperson

Du kan börja med att prata med henne och be om ursäkt. Sen kan du prata med din kompis och berätta om att ni kan bli anmälda.

dittecpat.se/allemanstatten

Här kan du få stöd

Berätta vilka/vilken personal på skolan som "har koll" på sådant här - vem kan/bör elever prata med?

Hur ska du prata med en vuxen när du kanske skäms eller tycker att något är jobbigt? Låt eleverna diskutera hur de kan börja, ta kontakt eller söka stöd.

Berätta att OM eleverna tar kontakt med en vuxen, men upplever att de inte får bra stöd – så ska de inte ge upp. Det

finns alltid någon annan de kan prata med. Diskutera hur en sådan situation kan hanteras. Berätta att det är ditt och andras professionella ansvar som lärare, kurator eller annan skolpersonal att hantera det eleverna berättar. Elever ska känna sig trygga i att de kan få vägledning och stöd. Om du som vuxen själv inte vet hur du ska hjälpa kan du lotsa dem vidare till någon som vet mer.

Ditt ECPAT

På Ditt ECPAT finns artiklar om olika ämnen, exempelvis om vad som är olagligt eller inte, om att skicka eller ta emot nakenbilder, om hur en polisanmälan går till, med mera. Gå in på hemsidan och visa de artiklar som tar upp de områden som tagits upp under lektionen, så att eleverna vet var de kan hitta stöd och hjälp.

WWW.DITTECPAT.SE

ECPAT Föräldrahjälpen

På ECPAT Föräldrahjälpen finns stöd för föräldrar och andra viktiga vuxna i barns närhet. Här finns till exempel information om hur olika appar fungerar, vad som är olagligt och inte samt barns tips och råd till vuxna.

WWW.ECPAT.SE/FORALDRAHJALPEN

Tips på reflektioner att skicka med till eleverna

- Vad handlar bekräftelse om?
- Vad är en komplimang?
- Vilken bekräftelse behöver du?